

15.06.2020 № 604/1

НА _____ ВІД _____

Заступнику Керівника
Офісу Президента України
Ковалів Ю. І.

Шановна Юліє Ігорівно!

Користуючись нагодою, дозвольте висловити Вам запевнення у високій повазі та звернутись із наступним.

По-перше, дозвольте подякувати Вам за те, що Ви прислухаєтесь до голосу бізнесу, ведете з ним конструктивний діалог. Переконані, що в подальшому ті пропозиції, які постійно надає Асоціація платників податків України від імені представників бізнесу, будуть і в подальшому опрацьовуватись та враховуватися Комітетом Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики.

По-друге, хочу зазначити, що із наданих Асоціацією зауважень та пропозицій щодо необхідності внесення змін до Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» за № 466-ІХ - 9 (дев'ять) дуже важливих для бізнесу наших пропозицій враховано повністю або частково, а саме:

1. Надання права контролюючим органам під час проведення перевірок отримувати письмові пояснення у разі наявності будь-яких сумнівів:
пп.20.1.47 ПКУ переглянутий, виключено з підстав отримання пояснень: пояснення щодо отриманих пасивних доходів, додаткових благ, інших виплат та відшкодувань, що підлягають оподаткуванню.
2. Розширення визначення терміну «розумної економічної причини (ділової мети)»:
зміни до 140.5.15 - з моменту набуття чинності законом 2524, змін до підпунктів 140.5.4, 140.5.6, 140.5 набирають чинності з 1 січня 2022 року.
3. Запровадження «презумпції вини» платника податків:
внесено доповнення до пп.111.3 ПКУ - пом'якшення.
4. Запровадження оподаткування контрольованих іноземних компаній (КІК):
зміни у підрозділі Х п. 54. – перший звітний період 2022 рік, перша звітність у 2024 році.
5. Обтяжливий контроль нерезидентів:

враховано в частині відтермінування. Зміни у підрозділі X п. 60. – відтермінування до 01.01.2021р. (було 01.07.2020 р.), перевірки з 01.07.2021р. (було з 01.01.2021р.)

6. Збільшення фінансового результату до оподаткування:

враховано частково: переглянуто п.п.138.3 ПКУ- виключено норму щодо ненарахування амортизації під час модернізації, реконструкції, дообладнання; п.п.140.2 ПКУ – переглянуто: «тонка капіталізація» поширюється тільки на відсотки за операціями з нерезидентами; пп.140.5.15 ПКУ – виключено, внесено зміни до п.п.140.5.4 та пп.140.5.5 – тепер коригування фінансового результату на всю вартість товарів, робіт послуг поширюються лише на операції з нерезидентами з переліків Кабінету Міністрів України, а не з усіма нерезидентами.

7. Розширення кола платежів, які прирівнюються до дивідендів:

додано новий п.п. 57.11.7.ПКУ щодо ненарахування авансових внесків на суми операцій, які для цілей оподаткування прирівнюються до дивідендів.

8. Надання можливості на проведення податкових перевірок понад 1095 днів з дня подання звітності:

внесено зміни: з п.п.102.1 ПКУ виключено можливість збільшення періоду перевірки для інших операцій (окрім контрольованих та КІК).

9. Встановлення нелогічних штрафів по ПДВ.

Враховано у вигляді зниження штрафів:

внесено зміни до ст.73 ПКУ: штрафи за порушення граничного строку для реєстрації податкової накладної та/або розрахунку коригування знижено - 1% (було 2%), але не вище 510 грн.(було 1020 грн.);

штрафи, застосовані через відсутність реєстрації протягом граничного строку: в розмірі 2,5 % (було 5%) обсягу постачання (без податку на додану вартість), але не більше 1700 (було 3400) гривень.

Разом з тим, шановна Юліє Ігорівно, хотіли б акцентувати Вашу увагу ряд норм, по яким Асоціацією були надані пропозиції, які наразі не враховані. Вони несуть ризики для окремих категорій бізнесу і хотілось би, щоб Ви та експерти на них звернули увагу (надані у таблиці - додатком до даного листа):

- надання нових потенційно дискреційних повноважень контролюючим органам;

- внесення змін до Плану планових перевірок один раз протягом першого та другого кварталу;

- запровадження персональної відповідальності державних службовців перед платниками податків за завдані збитки внаслідок зловживань або бездіяльності;

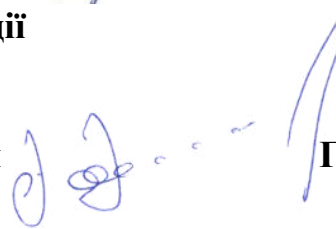
- збільшення строку надання індивідуальної податкової консультації та інші.

Шановна Юліє Ігорівно, зі свого боку запевняємо, що ми і надалі готові приймати активну участь в опрацюванні законодавчих актів та сприяти відновленню довіри бізнесу до влади.

Додаток: таблиця на 5 аркушах.

Президент ВГО АППУ
Віце-президент Європейської асоціації
платників податків
Член Наглядової Ради УРБ
Надзвичайний і Повноважний Посол

З мислю поважати

Грігол Катамадзе

Порівняльна таблиця

до Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві №466

Зміст положення (норми) чинного акта законодавства	Запропонована редакція нормативно-правового акту	Пояснення
39².1.6. Особа вважається такою, що здійснює фактичний контроль над юридичною особою, у разі, якщо така особа має можливість здійснювати суттєвий або вирішальний вплив на рішення такої юридичної особи щодо укладення угод, розпорядження активами та прибутком, припинення діяльності незалежно від юридичного оформлення такого впливу. Для цілей цієї статті фактичний контроль встановлюється на підставі, зокрема, але не виключно, хоча б однієї з таких обставин: а) надання особою зобов'язуючих вказівок органам управління юридичної особи; б) ведення особою перемовин щодо укладення правочинів юридичною особою та узгодження суттєвих умов таких правочинів, які в подальшому лише формально затверджуються органами управління юридичної особи або виконуються органами управління юридичної особи без подальшого додаткового затвердження; в) наявність у особи довіреності на здійснення суттєвих правочинів від імені юридичної особи, що видана на термін більш ніж один рік, та не передбачає попереднього погодження таких правочинів органами управління юридичної особи;	підпункт 39².1.6. викласти в такій редакції: Особа вважається такою, що здійснює фактичний контроль над юридичною особою, у разі, якщо така особа має можливість здійснювати суттєвий або вирішальний вплив на рішення такої юридичної особи щодо укладення угод, розпорядження активами та прибутком, припинення діяльності незалежно від юридичного оформлення такого впливу. Для цілей цієї статті фактичний контроль встановлюється на підставі, зокрема, але не виключно, хоча б однієї з таких обставин: а) надання особою зобов'язуючих вказівок органам управління юридичної особи; б) ведення особою перемовин щодо укладення правочинів юридичною особою та узгодження суттєвих умов таких правочинів, які в подальшому лише формально затверджуються органами управління юридичної особи або виконуються органами управління юридичної особи без подальшого додаткового затвердження; в) наявність у особи довіреності на здійснення суттєвих правочинів від імені юридичної особи, що видана на термін більш ніж один рік, та не	Останній абзац підпункту 39².1.6. викладено з урахуванням формулювання наведеного у підпункті 14.1.159 ПКУ. Доведення обставин фактичного контролю з метою визначення контролюючих осіб, повинно здійснюватись у тому ж порядку, що і доведення факту пов'язаності осіб на підставі виявлення обставин фактичного контролю за бізнес-рішеннями юридичних осіб.

г) здійснення особою операцій за банківськими рахунками юридичної особи або наявність можливості блокувати операції за такими рахунками; г) зазначення особи в якості засновника (бенефіціара, фактичного вигодонабувача) юридичної особи під час відкриття рахунків такою юридичною особою, крім випадків, якщо активи такої юридичної особи є частиною активів трасту, фонду, установи, іншого утворення без статусу юридичної особи, засновником (бенефіціаром, фактичним вигодонабувачем) якого є така особа. Здійсненням фактичного контролю над іноземним утворенням без статусу юридичної особи в цілях застосування цієї статті визнається здійснення або можливість здійснення вирішального впливу на рішення особи чи осіб, які здійснюють управління активами такого утворення, прийняття рішень або можливість прийняття рішень про заміну осіб, які здійснюють управління активами такого утворення, а також здійснення або можливість здійснення вирішального впливу на рішення щодо розподілу прибутку відповідно до особистого закону та/або установчих документів такого утворення. Положення цього підпункту не застосовуються до фізичної особи, яка виконує посадові обов'язки директора чи іншої посадової особи юридичної особи відповідно до її статутних документів, та/або до фахівців у галузі права, аудиту, бухгалтерського обліку, довірчого управління власністю, які діють на користь та в інтересах такої юридичної особи з дотриманням належних професійних стандартів (зокрема, але не виключно, адвокати, аудиторів, трастові керуючі, протектори, гарантори, енфорсери, менеджери фондів, страховщики). У разі якщо зазначені в цьому абзаці особи діють на користь та в інтересах фізичної особи, вважається, що така фізична особа здійснює фактичний контроль над юридичною особою.	передбачає попереднього погодження таких правочинів органами управління юридичної особи; г) здійснення особою операцій за банківськими рахунками юридичної особи або наявність можливості блокувати операції за такими рахунками; г) зазначення особи в якості засновника (бенефіціара, фактичного вигодонабувача) юридичної особи під час відкриття рахунків такою юридичною особою, крім випадків, якщо активи такої юридичної особи є частиною активів трасту, фонду, установи, іншого утворення без статусу юридичної особи, засновником (бенефіціаром, фактичним вигодонабувачем) якого є така особа. Здійсненням фактичного контролю над іноземним утворенням без статусу юридичної особи в цілях застосування цієї статті визнається здійснення або можливість здійснення вирішального впливу на рішення особи чи осіб, які здійснюють управління активами такого утворення, прийняття рішень або можливість прийняття рішень про заміну осіб, які здійснюють управління активами такого утворення, а також здійснення або можливість здійснення вирішального впливу на рішення щодо розподілу прибутку відповідно до особистого закону та/або установчих документів такого утворення. Положення цього підпункту не застосовуються до фізичної особи, яка виконує посадові обов'язки директора чи іншої посадової особи юридичної особи відповідно до її статутних документів, та/або до фахівців у галузі права, аудиту, бухгалтерського обліку, довірчого управління власністю, які діють на користь та в інтересах такої юридичної особи з дотриманням належних професійних стандартів (зокрема, але не виключно, адвокати, аудиторів, трастові керуючі,	

У разі нарахування грошових зобов'язань з податку на доходи фізичних осіб та/або штрафних санкцій на підставі визнання контролюючим органом фізичної особи такою, що здійснює фактичний контроль над юридичною особою, фізична особа має право оскаржити таке рішення в адміністративному або судовому порядку, передбаченому цим Кодексом. При цьому обов'язок доведення, що фізична особа здійснює фактичний контроль над юридичною особою, покладається на контролюючий орган.	протектори, гарантори, енфорсери, менеджери фондів, страховщики). У разі якщо зазначені в цьому абзаці особи діють на користь та в інтересах фізичної особи, вважається, що така фізична особа здійснює фактичний контроль над юридичною особою. Контролюючий орган у судовому порядку може довести обставини здійснення фактичного контролю на основі фактів і обставин, що одна юридична або фізична особа здійснювала фактичний контроль за над іншою юридичною особою, утворенням.	
62. У статті 109: 1) пункт 109.1 викласти в такій редакції: "109.1. Податковим правопорушенням є протиправне, винне (у випадках, прямо передбачених цим Кодексом) діяння (дія чи бездіяльність) платника податку (в тому числі осіб, порівняних до нього), контролюючих органів та/або їх посадових (службових) осіб, інших суб'єктів у випадках, прямо передбачених цим Кодексом. Діяння вважаються вчиненими умисно, якщо існують доведені контролюючим органом обставини, які свідчать, що платник податків удавано, цілеспрямовано створив умови, які не можуть мати іншої мети, крім як невиконання або неналежне виконання вимог, установлених цим Кодексом та іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи";	62. У статті 109: 1) пункт 109.1 викласти в такій редакції: "109.1. Податковим правопорушенням є протиправне, винне (у випадках, прямо передбачених цим Кодексом) діяння (дія чи бездіяльність) платника податку (в тому числі осіб, порівняних до нього), контролюючих органів та/або їх посадових (службових) осіб, інших суб'єктів у випадках, прямо передбачених цим Кодексом. Діяння вважаються вчиненими умисно, якщо існують доведені контролюючим органом обставини, які свідчать, що платник податків удавано, цілеспрямовано створив умови, які не можуть мати іншої мети, крім як невиконання або неналежне виконання вимог, установлених цим Кодексом та іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи. Обов'язок доведення того, що діяння вважаються вчиненими умисно, покладається на контролюючий орган";	Захист платників податків від потенційно дискреційних норм законодавства.

Варіант I

90. У статті 140: ... 3) у пункті 140.5: ... 140.5. Фінансовий результат податкового (звітного) періоду збільшується: ... підпункт 140.5.11 викласти в такій редакції: 140.5.11. на суму витрат від визнаних штрафів, пені, неустойок, відшкодування збитків, компенсації неодержаного доходу (упущеної вигоди), нарахованих відповідно до цивільного законодавства та цивільно-правових договорів, у тому числі у сфері зовнішньоекономічної діяльності, на користь осіб, які не є платниками податку (крім фізичних осіб, які є платниками податку на доходи фізичних осіб), та на користь платників податку, які оподатковуються за ставкою 0 відсотків відповідно до пункту 44 підрозділу 4 розділу XX "Перехідні положення" цього Кодексу, а також на суму штрафів, пені, нарахованих контролюючими органами та іншими органами державної влади за порушення вимог законодавства	Зміни у підпункті 3 пункту 90 Розділу I (щодо нової редакції підпункту 140.5.11) виключити	Норма збільшує каральність податкового законодавства - крім сплати штрафів платник сплачуватиме ще й податок на прибуток через вимогу щодо збільшення фінансового результату до оподаткування на суму штрафів, пені, нарахованих контролюючими органами та іншими органами державної влади за порушення вимог законодавства.
II. Прикінцеві положення 1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, крім: ... Відсутня	II. Прикінцеві положення 1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, крім: ... змін до пункту 109.1 статті 109, пунктів 123.2 та 123.5 статті 123, пункту 124.2 статті 124 та пункту 125^{1.2} статті 125¹ Податкового кодексу України, що набирають чинності з 1 січня 2022 року;	Відтермінування строку вступу у дію положень, що запроваджують особливу процедуру покарань за «діяння, яке вчинено умисно» (пп. 109.1, 123.2, 123.5, 214.2 та 125^{1.2}) - з 01.01.2021 до 01.01.2022 року.

Варіант II

"140.5.11. на суму витрат від визнаних штрафів, пені, неустойок, відшкодування збитків, компенсації неодержаного доходу (упущеної вигоди), нарахованих відповідно до цивільного законодавства та цивільно-правових договорів, у тому числі у сфері зовнішньоекономічної діяльності, на користь осіб, які не є платниками податку (крім фізичних осіб, які є платниками податку на доходи фізичних осіб), та на користь платників податку, які оподатковуються за ставкою 0 відсотків відповідно до пункту 44 підрозділу 4 розділу XX "Перехідні положення" цього Кодексу, а також на суму штрафів, пені, нарахованих контролюючими органами та іншими органами державної влади за порушення вимог законодавства";

підпункт 140.5.11 викласти в такій редакції:

140.5.11. на суму витрат від визнаних штрафів, пені, неустойок, відшкодування збитків, компенсації неодержаного доходу (упущеної вигоди), нарахованих відповідно до цивільного законодавства та цивільно-правових договорів, у тому числі у сфері зовнішньоекономічної діяльності, на користь осіб, які не є платниками податку (крім фізичних осіб, які є платниками податку на доходи фізичних осіб), та на користь платників податку, які оподатковуються за ставкою 0 відсотків відповідно до пункту 44 підрозділу 4 розділу XX "Перехідні положення" цього Кодексу, ~~а також на суму штрафів, пені, нарахованих контролюючими органами та іншими органами державної влади за порушення вимог законодавства";~~

Або як мінімум змінити формулювання «нарахованих» на «визнаних»

Прийнята додаткова норма збільшує податкове навантаження на платника.

Доцільно скасувати.

Прийняття нової редакції III Розділу ПКУ здійснювалось як декларування намірів наближення податкового та бухгалтерського обліку, спрощення податкового обліку. Разом з тим статті податкових різниць з кожним разом доповнюються. Платник податків фактично втрачає право на витрати.

Або Як мінімум змінити формулювання

Визнані штрафи, пені, неустойки платник податків обліковує в інших операційних витратах (п. 20 П(С)БО 16 «Витрати»).

Тобто якщо підприємство оскаржує у суді нарахований/виставлений йому штраф, то він ще не узгоджений (не визнаний) і витрати не виникають. Нараховані штрафи можуть оскаржуватись і коригування фінансового результату до оподаткування на етапі нарахування взагалі немає підстав.